

TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO
LAUSUNTO

 Dnro 2584/03/2011
 15.12.2011

SISÄASIAINMINISTERIÖ

20.12.2011

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö

Poliisiosasto

SM065:00/2010

**HALLITUKSEN ESITYS, HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ POLIISITOIMESSA
 ANNETTU LAKI YM.**

Lausuntonaan esityksen johdosta tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa seuraavaa:

1. Henkilötietojen käsittelystä säättäminen

Perustuslain (731/1999) 10 § turvaa yksityisyyden suojan perusoikeutena jokaiselle. Perustuslain mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan (viimeksi PeVL 35/2008 vp), todennut, että tämän henkilötietojen suojaa koskevan perusoikeussäännöksen kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat ainakin:

- * rekisteröinnin tavoite,
- * rekisteröitävien henkilötietojen sisältö,
- * niiden sallitut käyttötarkoitukset mukaan luettuna tietojen luovutettavuus ja tietojen säilytysaika henkilörekisterissä sekä rekisteröidyn oikeusturva samoin kuin näiden seikkojen sääntelemisen kattavuus ja yksityiskohtaisuus lain tasolla.

Hallintovaliokunnan, jonka toimialaan henkilötietokysymykset kuuluvat, linjanvedot henkilötietojen käsittelyn sääntelystä vastaavat perustuslakivaliokunnan edellä mainittua kantaa. Hallintovaliokunnan mukaan lain tasolla on ilmentävä ainakin perustuslakivaliokunnan edellä mainitussa lausunnossa mainitut asiat.

Perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan edellä mainitut linjanvedot henkilörekistereiden ja henkilötietojen käsittelystä sääntelystä on otettava huomioon myös silloin kun tällaisia säännöksiä on tarkoitus sisällyttää erityislainsäädäntöön ja kun erityislainsäädännön säädöksiä ja niiden mahdollisia tarkistamistarpeita arvioidaan.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

2. Ehdotettu havaintotietojen käsitteleminen

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 2 §:n 3 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 11 kohta, jonka mukaan poliisiasian tietojärjestelmään saataisiin tallettaa poliisimiesten havaitsemia tai poliisille ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

Perustelujen mukaan jo nykyisin tällaisia tietoja tallennetaan hajanaisesti yksikkökohtaisiin tilapäisiin rekistereihin ja poliisin sähköisiin viestintävälineisiin poliisin henkilötietolan 6 §:n perusteella. Tämä on nähty ongelmallisena henkilötietojen käsittelyn ohjauksen ja laillisuusvalvonnan näkökulmasta. Se, että menettely ei nykyisin ole täysin lainmukaista, ei ole peruste havaintotietojen keräämisestä säätämiseksi. Muutoin ehdotettu säännös on perusteltu erittäin suppeasti, esitystä ei ole lainkaan analysoitu esimerkiksi edellä selostettujen säätämisedellytysten, suhteellisuusperiaatteen, tietojen virheettömyyden ja ajantasaisuuden tai valvonnan näkökulmasta.

Esityksessä viitataan poliisin ylijohdon 15.10.2008 tekemällä päätöksellä (SM Dno/2008/1197) perustamaan Internet valvontatietojärjestelmään. Sisäasiainministeriö on voimassaolevan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisesti perustanut Internet-valvontatietojärjestelmän, joka on valtakunnallinen, tilapäinen, poliisin käyttöön tarkoitettu automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Tietojärjestelmän käyttötarkoituksena on kerätä julkisilta Internet-sivuilta ja keskustelupalstoilta löytyviä, yleisön ilmoittamia tai poliisilain 3 luvun tiedonhankintamenetelmillä hankittuja tietoja ja havaintoja, tietoja oppilaitoksia koskevista uhkauksista ja vihjauksista sekä tietoja väkivaltaan tai ihmisvihaan liittyvistä viesteistä, erityisesti, jos niihin liittyy viittauksia ampuma-aseisiin tai räjähdysaineisiin. Internet valvontatietojärjestelmä ei edellytä nyt ehdotettua sääntelyä. Järjestelmä on perustettu voimassaolevan lain mukaisesti. Tähän kysymykseen liittyen tietosuojavaltuutetun toimisto oheistaa poliisihallitukselle 19.9.2011 antamansa vastauksen koskien poliisihallituksen 26.8.2011 tekemää päätöstä Internet-valvontatietojärjestelmästä, joka korvaisi edellä mainitun 15.10.2008 tehdyn päätöksen.

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely nykyisin

Voimassa olevan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 12 §:n mukaan poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään saa kerätä epäiltyjen tietojärjestelmään, Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään, Europol tietojärjestelmään sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Epäiltyjen tietojärjestelmä voi sisältää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja henkilöistä, joiden on syytä epäillä:

- 1) syyllistyvän tai syyllistyneen rikokseen, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 2) myötävaikuttavan tai myötävaikuttaneen rikokseen, josta saattaa seurata enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta, tai huumausaineen käyttörikokseen.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat.

Johtopäätökset

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio 18.12.2003 tekemän ratkaisun nro 1634/4/01 perustelujen mukaan poliisilain 1 §:ssä oleva tehtävnmäärittely ei ole toimivaltasäännös. Se ei perusta poliisille toimivaltaa ryhtyä minkään tyyppisiin toimenpiteisiin, eikä siis poliisi voi pelkästään sen perusteella puuttua ihmisten lailla suojattuihin oikeuksiin. Silloin kun poliisi puuttuu henkilön oikeuspiiriin, tulee toimivallan aina perustua nimenomaiseen säännökseen.

Havaintotietojen tallentaminen olisi puuttumista henkilön oikeuspiiriin ja perustuslailla suojattuihin oikeuksiin. Edellä selostetulla tavalla poliisin toimivallan tulee aina perustua nimenomaiseen säännökseen, poliisin toimivalta ei voi perustua yksinomaan henkilötietojen käsittelyä koskevaan säännökseen. Käytännössä havaintotietojen tallettaminen merkitsisi siten poliisin toimivallan laajenemista. Yksittäiseen tehtävään liittymättömien henkilötietojen käsittelemisen tulisi voimassaolevan lainsäädännön tavoin perustua tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvään poliisille säädettyyn tehtävään. Kynnys valtakunnalliseen rekisteriin tallennettavien havaintotietojen tallentamiseen ei voi olla olennaisesti matalampi kuin epäiltyjen tietojärjestelmässä.

Tietosuojavaltuutetun toimiston kokemuksen mukaan jo epäiltyjen rekisteriinkin tallennettujen tietojen lainmukaisuuden valvonta on erittäin haasteellista, havaintotietojen valvonta olisi vieläkin haasteellisempaa. Käyttöoikeuksia havaintotietoihin ei esitetä rajattavaksi, käytännössä kaikki poliisimiehet ympäri maata tallentaisivat havaintotietoja. Laintulkintaa tässä perusoikeuksien kannalta ongelmallisessa tulkintakysymyksessä joutuisivat tekemään järjestelmää käyttävät poliisimiehet. Havaintotietojen tarpeellisuuden, ajantasaisuuden ja virheettömyyden valvonta olisikin todennäköisesti ylivoimaista. Esityksestä ei selviä millaiset lisäresurssit poliisihallitus tulisi osoittamaan havaintotietojen valvontaan.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

3. Tietojen poistaminen

Tietosuojavaltuutetun toimisto pitää erittäin tärkeänä sitä, että tietojen poistamista koskevan määräajan ovat selkeitä ja käytännössä noudatettavissa. Esityksessä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettuun lakiin esitetään lisättäväksi 1 momentin 1 kohtaan seuraavaa: "Poliisiasian tietojärjestelmästä tiedot poistetaan seuraavasti: 1) tutkinnan ja virka-avun tiedoista poistetaan, jolleivät ne tutkinnallisen tai valvonnallisen syyn, rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi ole tarpeen:..."

Esityksen perusteluissa ei ole selvitetty, miksi edellä mainittu säännös esitetään lisättäväksi lakiin. Kuten edellä kohdassa 1 on selostettu tietojen säilytysajasta rekisterissä on säädettävä täsmällisesti. Edellä mainittu lisäys mahdollistaisi laajan poikkeamisen säilytysaikoja koskevista säännöksistä. Esitetty lainkohta olisi edellä selostettujen säätämisedellytysten vastainen.

Ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi antaa tarvittaessa lisätietoja puh. 029 56 66749.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Heikki Huhtiniemi

LIITE: Tietosuojavaltuutetun kirje 1763/41/2011

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Dnro 1763/41/2011
19.9.2011

Poliisihallitus
Tekniikan yksikkö
PL 302
00101 HELSINKI

POLIISIN VÄLIAIKAINEN INTERNET-VALVONTAJÄRJESTELMÄ

Poliisihallitus on 6.9.2011 henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 8 § 2 momentin perusteella lähettänyt tietosuojavaltuutetulle ilmoituksen poliisin väliaikaisen Internet-valvontatietojärjestelmän perustamisesta. Vastauksena ilmoituksen johdosta tietosuojavaltuutetun toimisto toteaa seuraavaa:

Aikaisempi poliisin Internet-valvontatietojärjestelmä

Sisäasiainministeriön poliisiosaston 15.10.2008 tekemällä päätöksellä (SM Dno/2008/1197) perustettiin poliisin valtakunnallinen tilapäinen Internet valvontatietojärjestelmä. Päätös oli voimassa 31.12.2010 saakka.

Edellä mainitun tietojärjestelmän käyttötarkoituksena oli kerätä julkisilta Internet-sivuilta ja keskustelupalstoilta löytyviä, yleisön ilmoittamia tai poliisilain 3 luvun tiedonhankintamenetelmillä hankittuja tietoja ja havaintoja oppilaitoksia koskevista uhkauksista ja vihjauksista sekä tietoja väkivaltaan tai ihmisvihaan liittyvistä viesteistä, erityisesti, jos niihin liittyy viittauksia ampuma-aseisiin tai räjähdysaineisiin.

Tietosuojavaltuutetun toimisto katsoi ilmoituksen johdosta antamassaan vastauksessa 3.2.2009, ettei edellä mainitun järjestelmän perustaminen antanut aihetta huomautuksiin.

Poliisin uusi Internet-valvontatietojärjestelmä

Poliisihallituksen 26.8.2011 tekemän päätöksen mukaan poliisin Internet-valvontajärjestelmän tarkoituksena on kerätä poliisin omasta toiminnasta internetissä ja sosiaalisessa mediassa johtuvia, julkisilta Internet-sivuilta ja keskustelupalstoilta löytyviä, yleisön ja sidosryhmien ilmoittamia tai poliisin poliisilain 3 luvun mukaisilla tiedonhankintamenetelmillä hankittuja tietoja ja havaintoja internetissä ja sen sosiaalisissa medioissa havaitusta henkilön mahdolliseen rikokseen viittaavasta toiminnasta ja ilmiöistä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00

Järjestelmässä saa yhdistää, tallettaa ja muuten käsitellä poliisin henkilötietolain (761/2003) 2-4 §:ssä tarkoitettujen tietojärjestelmien tietoja yhdessä kerättyjen tietojen kanssa. Näitä tietoja analysoimalla pyritään paljastamaan, estämään ja saattamaan esitutkintaan rikollisia tekoja sekä niitä koskevia suunnitelmia, selvittämään ja identifioimaan niiden tekijät sekä kohdistamaan heihin rikosten estämistä tukevia lupavalvontatoimenpiteitä.

Henkilötietojen käsittelystä säättäminen

Perustuslain (731/1999) 10 § turvaa yksityisyyden suojan perusoikeutena jokaiselle. Perustuslain mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan (viimeksi PeVL 35/2008 vp), todennut, että tämän henkilötietojen suojaa koskevan perusoikeussäännöksen kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat ainakin:

- * rekisteröinnin tavoite,
- * rekisteröitävien henkilötietojen sisältö,
- * niiden sallitut käyttötarkoitukset mukaan luettuna tietojen luovutettavuus ja tietojen säilytysaika henkilörekisterissä sekä rekisteröidyn oikeusturva samoin kuin näiden seikkojen sääntelemisen kattavuus ja yksityiskohtaisuus lain tasolla.

Hallintovaliokunnan, jonka toimialaan henkilötietokysymykset kuuluvat, linjanvedot henkilötietojen käsittelyn sääntelystä vastaavat perustuslakivaliokunnan edellä mainittua kantaa. Hallintovaliokunnan mukaan lain tasolla on ilmevä ainakin perustuslakivaliokunnan edellä mainitussa lausunnossa mainitut asiat.

Perustuslakivaliokunnan ja hallintovaliokunnan edellä mainitut linjanvedot henkilörekistereiden ja henkilötietojen käsittelystä sääntelystä on otettava huomioon myös silloin kun tällaisia säännöksiä on tarkoitus sisällyttää erityislainsäädäntöön ja kun erityislainsäädännön säännöksiä ja niiden mahdollisia tarkistamistarpeita arvioidaan. Luonnollisesti edellä mainittu on otettava erityisesti huomioon, kun annetaan henkilötietojen käsittelyä koskevia lakia alempia säännöksiä tai määräyksiä.

Poliisin yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Voimassa olevan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 12 §:n mukaan poliisin yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään saa kerätä epäiltyjen tietojärjestelmään, Suojelupoliisin toiminnalliseen tietojärjestelmään, Europol-tietojärjestelmään sekä tilapäiseksi tarkoitettuun 6 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun henkilörekisteriin.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Epäiltyjen tietojärjestelmä voi sisältää poliisilain 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja rikostiedustelu-, tarkkailu- ja havaintotietoja henkilöistä, joiden on syytä epäillä:

- 1) syyllistyvän tai syyllistyneen rikokseen, josta saattaa seurata vankeutta; tai
- 2) myötävaikuttavan tai myötävaikuttaneen rikokseen, josta saattaa seurata enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta, tai huumausaineen käyttörikokseen.

Epäiltyjen tietojärjestelmää saavat käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla vain rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin määrätty poliisin henkilöstöön kuuluvat.

Mahdollisuutta kerätä epäiltyjä koskevia tietoja poliisin tilapäisiin valtakunnallisiin henkilörekistereihin on tarkoituksenmukaista arvioida sen perusteella, mitä epäiltyjen rekisteriin voidaan tallentaa. Valtakunnallisessa tilapäisessä henkilörekisterissä kynnys tietojen tallentamiseen ei voi olla olennaisesti matalampi kuin epäiltyjen tietojärjestelmässä.

Tietosuojavaltuutetun vastaus

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies Ilkka Raution 18.12.2003 tekemän ratkaisun nro 1634/4/01 perustelujen mukaan poliisilain 1 §:ssä oleva tehtävnmäärittely ei ole toimivaltasäännös. Se ei perusta poliisille toimivaltaa ryhtyä minkään tyyppiin toimenpiteisiin, eikä siis poliisi voi pelkästään sen perusteella puuttua ihmisten lailla suojattuihin oikeuksiin. Silloin kun poliisi puuttuu henkilön oikeuspiiriin, tulee toimivallan aina perustua nimenomaiseen säännökseen.

Henkilötietojen tallentaminen valvontatietojärjestelmään on puuttumista henkilön oikeuspiiriin ja perustuslailla suojattuihin oikeuksiin. Edellä selostetulla tavalla poliisin toimivallan tulee aina perustua nimenomaiseen säännökseen, poliisin toimivalta ei voi perustua yksinomaan henkilötietojen käsittelyä koskevaan säännökseen. Yksittäiseen tehtävään liittymättömien henkilötietojen käsittelemisen tulee lainsäädännön mukaan perustua tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvään poliisille säädettyyn tehtävään.

Poliisin uusi Internet-valvontatietojärjestelmä poikkeaa käyttötarkoitukseltaan olennaisesti aikaisemmasta Internet-valvontajärjestelmästä. Aikaisempaa valvontatietojärjestelmää koskeva päätös oli merkittävästi tarkkarajaisempi ja yksityiskohtaisempi kuin uutta valvontajärjestelmää koskeva päätös. Uusi valvontajärjestelmä mahdollistaisi huomattavasti laajemman henkilötietojen keräämisen kuin aikaisempi järjestelmä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Käsittävien henkilötietojen sisältöä Internet-valvontatietojärjestelmää koskevassa 26.8.2011 tehdyssä päätöksessä ei ole täsmällisesti määritelty. Oikeusturvan kannalta on huomattava, että henkilö saattaisi joutua rekisteröidyksi poliisin Internet-valvontatietojärjestelmään esimerkiksi silloin, jos hän yksittäisen poliisimiehen käsityksen perusteella toimii jollakin tavalla mahdolliseen rikokseen viittaavasti. Poliisihallituksen ilmoituksessa olevien tietojen perusteella ei käy selville, kuinka järjestelmässä käsiteltävien henkilötietojen lainmukaisuuden, tarpeellisuuden, ajantasaisuuden ja virheettömyyden arviointi ja valvonta tultaisiin suorittamaan.

Internet toimintaympäristönä on poliisin toiminnan kannalta erittäin haasteellinen. Tehokas rikosten ennaltaehkäisy ja selvittäminen Internet-ympäristössä on luonnollisesti kaikkien osapuolten edun mukaista. Rekisteröityjen ja poliisin oman oikeusturvan kannalta tällaisen toiminnan tulee kuitenkin perustua säännöksiin, jotka ovat edellä selostetulla tavalla riittävän tarkkarajaisia, täsmällisiä sekä säädöshierarkkisesti oikean tasoisia.

Jos poliisihallituksen 26.8.2011 tekemän päätöksen mukainen valvontatietojärjestelmä halutaan ottaa käyttöön tulisi tällaisesta henkilötietojen käsittelystä säätää laissa. Poliisin toimivalta käsitellä henkilötietoja ei voi perustua yksinomaan poliisihallituksen päätöksen.

Viime valtiopäivillä rauenneessa lakiehdotuksessa oli valvontatietojärjestelmää koskeva säännösehdotus, tämän vuoksi Internet-valvontatietojärjestelmän perustaminen ei tässä vaiheessa voi tulla kysymykseen poliisihallituksen päätöksen perusteella. Asian on ratkaistava lainvalmistelun yhteydessä, valvontatietojärjestelmän perustaminen tulisi säädösvalmistelun yhteydessä arvioida perusteellisesti perusoikeuksien, erityisesti yksityisyyden suojan näkökulmasta. Edellä mainittu rauennut lakiesitys on tarkoitus valmistella uudelleen 30.11.2011 mennessä (sisäasiainministeriön asettamispäätös SM065:00/2011/7.9.2011). Tietosuojavaltuutetun toimistolle ole huomauttamista Internet-valvontatietojärjestelmän toiminnan jatkamisesta siinä muodossa kuin sisäasiainministeriön poliisiosaston 15.10.2008 tekemässä päätöksessä oli tarkoitettu.

Ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi puh. 010 36 66749 antaa tarvittaessa lisätietoja.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Heikki Huhtiniemi

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Henkilötietolain (523/1999) 38 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi ja käyttää päätösvaltaa siten kuin tässä laissa säädetään.

Henkilötietolain 40 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, ettei lainvastaista menettelyä jatketa tai uusita. Tarvittaessa tietosuojavaltuutetun on saatettava asia tietosuojalautakunnan päätettäväksi taikka ilmoitettava syytteeseen panoa varten.

Henkilötietolain 40 §:n 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Tietosuojavaltuutettu valvoo yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (työelämän tietosuojalaki) (759/2004) 22 §:n mukaan lain noudattamista yhdessä työsuojeluviranomaisten kanssa.

Sähköisen viestinnän tietosuojalain (516/2004) 32 §:n mukaan tietosuojavaltuutetun tehtävänä on valvoa mm. lain 7 lukuun (26-29 §) sisältyvien suoramarkkinointia koskevien säännösten noudattamista.

Tietosuojavaltuutetun toimenpiteet

Henkilötietolain 40 §:n perusteella tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, että lainvastaista menettelyä ei jatketa tai uusita. Tarvittaessa tietosuojavaltuutetun on saatettava asia tietosuojalautakunnan päätettäväksi taikka ilmoitettava se syytteeseen panoa varten.

Tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Tietosuojavaltuutettu voi antaa tarkempia ohjeita siitä, miten henkilötiedot on suojattava henkilötietojen laittomalta käsittelyltä.

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 315	Albertinkatu 25 A	010 366 6700	tietosuoja@om.fi
00181 Helsinki	3. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	010 36 16670	0100 862 05	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00

